

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 3457, fremsættelsen i tidenden sp. 4005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Dupont: Forslag til lov om lønninger m. m. til lærere ved folkeskolen på Færøerne er i realiteten en overførsel af lærerlønningsloven af 7. juni 1958, tilpasset de færøske forhold. En lignende overførsel fandt sted i 1949, hvor man foretog en tilpasning efter lønningsloven af 1946. Det vil også være rimeligt, at man nu igen foretager en revision; selv om man ikke kan foretage en direkte sammenligning mellem prisforholdene, er det en kendsgerning, at leveomkostningerne er steget i samme takt på Færøerne som i den øvrige del af riget. Det færøske pristol var, i forhold til 1939, i 1954 nået op på 296, og det er i 1959 steget til omkring 360.

Det skal også bemærkes, at transportomkostningerne i høj grad påvirker priserne, så at de ofte ligger højere på Færøerne end i den øvrige del af riget. Det var med den samme begrundelse, vi gennemførte den særlige folkepension på Færøerne.

Hertil kommer, at lærermangelen også gør sig gældende i det færøske samfund. Sidste år varetoges ikke mindre end 23 embeder af personer uden lærereksamen. Oprettelsen af nye skoler og gennemførelse af flere real- og præliminærskoler øger ligeledes behovet for lærere. Disse oplysninger findes i lagtingets betænkning, der i øvrigt fastslår, at der ikke bør være den store forskel mellem lønningerne på Færøerne og i den øvrige del af riget, som det er tilfældet nu.

Lovforslaget foreslår en udjævning mellem lønningerne for førstelærere og andenlærere, ligesom begyndelseslønningerne for lærere ved bygdeskoler og eksamensskoler skal være den samme.

Der er grund til at takke den højtærede undervisningsminister for lovforslaget. Det er udtryk for, at den ligestilling, der gennemførtes i 1949, bevares, idet man samtidig har taget hensyn til de ønsker, flertallet i

lagtingets skoleudvalg har haft. Hovedreglen i loven af 1949, hvorefter skoleledelsen varetager de hverv, som ved lærerlønningsloven for det øvrige rige er tillagt undervisningsministeren, er indarbejdet i lovforslagets paragraffer, ligesom der i de enkelte tilfælde, hvor undervisningsministeren har afgørelsen, skal indhentes erklæring fra landsstyret, inden afgørelser træffes. Med disse bestemmelser har man yderligere udbygget det færøske selvstyre uden derfor at gå videre, end hjemmestyreloven af 1949 fastlagde.

Lovforslaget vil medføre en merudgift på 533 000 kr. i finansåret 1959-60, heri indbefattet 2 portioner dyrtidstillæg pr. 1. april 1959. Den samlede udgift for dette finansår anslås til 3 163 000 kr., hvoraf hjemmestyret afholder 1 423 000 kr. og statskassen 1 740 000 kr. Udgiften for statskassen øges med 425 000 kr., hvilket skyldes, at man efterkommer et ønske fra landsstyret om at forøge statskassens refusion fra 50 til 55 pct. af lærerlønningerne, idet de nye lønbestemmelser belaster hjemmestyrets økonomi uforholdsmæssig meget. Den ny fordelingsform medfører derved, at statskassen kommer til at bære 80-85 pct. af merudgiften til lærerlønninger.

For pensionernes vedkommende sker der ingen ændring i statskassens tilsvær. Der refunderes 80 pct., for tiden ca. 321 000 kr. Bortset fra dyrtidsreguleringen sker der ikke forøgelse i pensionsudgiften.

Selv om lovforslaget fremtræder som en ajourføring, vil det vel være rigtigt at se på det i et udvalg, også for at få en mulighed for at konferere med de færøske folketingsmænd om forslaget.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling.

Jørgen Krogh: Jeg kan ligesom den foregående taler, det ærede medlem hr. Dupont, begynde med at henvise til, at efter at lønningsloven af 1946 var vedtaget her i folketinget, fik færingerne efter ønske deres lærerlønningsslov ajourført i 1949.

Nu gennemførte vi jo en ny lønningslov den 7. juni 1958, og det forslag, der her er til behandling, må anses som udtryk for et naturligt ønske fra Færøerne om på ny at få lærerlønningsloven dér ajourført og